

HALE
Numéro : 3

صفر
۱۳۴۸

شباط
۱۳۲۵

برنجی سنه نومرو ۳

برآلبوم ایچون

« شاعر ، سزه مجموععی تودیع ایده بیده »
 « برشی یازکر .. نثر ، یارخوشجه نشیده . »
 آیرله زمانیدی که سویلندی بو . آرتق
 تکلیفی قبول ایتمک اولمازدی موافق .
 آلدیم اوظریف آلبومی ناچار ، چکلدم .
 خیر ایله مدی صوکره دن اولدمسه ده نادم .
 یاربی ! نه بولسه م یازه جق بن بوکا ؟ هییات ! ..
 لطف ایبت ، کورون ای چهره خندان سنو حات !
 تشجیع ایدرک عجز تهکارمی بی سود ،
 شاعر لکمه کیزی کولردم اسف آلود .
 ذهنده ایدرکن اویمان سوزلری تکرار
 پرفکر بدیع اولدی خیالده نمودار .
 یازدم اونی ، چیزدم ینه یازدم . ونهایت
 مأیوس براقدم قلمی ، کاغدی . حسرت ! ..
 زیرا نه کوزل شعر اوله جقدی او ، طبییی ؛
 برحسن مضای عفته خزانی وریمی .
 برشعر اوله جقدی او ، اوت ، شوخ و طناز ؛
 مرغان بهاران کبی مسعود ، نغمساز .
 موضوعی قادی نلق کبی شایسته حرمت ،
 منقولی چوجو قلق کبی مستلزم رقت .
 دلبر ، او قدر نرم و نازک که چیچک کبر ،
 اعلان قرابتله اوکا فخر ایده چک کبر .
 پنبه ، صاری ، ماوی و سیاه نور بیانی ،
 طاموس خرامانه مشاکل جولانی .
 هم - مشرب کیسوی بتان ، ذوقی پریشان ؛
 هم - مذهب پهلوی زنان حظی کریزان .
 لکن ینه هرکس اونی پک اکلا یه جقدی ،

استاد محترم اکرم بک افندی
Ekrém bey Rédjai zadé

بینکانه قالان فلسفه عشق و حیاته .
 بیلمم که نیچون ، هپ بوتقایس ، بو محاسن
 روحده قالب خامه مه رام اولمادی ؟ لکن
 اولمازمی ایدی زینت آغوش بیاتم ،
 مغرور و مباهی ، اونم شعر روانم :
 تصویر ایده بیلسم سزی ای حسن مجسم !
 ای روح مجرد ! سزی تعریف ایده بیلسم .
 بیو کدره ۲۵ ایلول سنه ۳۲۵
 رجائی زاده
 م . اکرم

برنادزه حسن طبیعت صایه جقدی .
 هر جمله سر بسته سی مهم سده محسوس ،
 هر نکته نا گفته سی محرم سده مأنوس .
 بعضاً متحرز ، متردد ، متلون ،
 بعضاً متغافل ، متهمک ، متفنن .
 آواره ادا سر زلری مشحون سرائر ،
 سر لره سور سینده سزملز نه یه دائر .
 جاری صوکی زمزمه سی صاف ، پر آهنگ .
 تسخیر ایده جک روحی صداسنده کی نیرنگ .
 ماهیتی ایله سز درک واحاطه

بکن آی ، اخلاق دینلین و «خیر و وجدان»
اساسلری اوزرینه بناء ایدیلن فرضیات نامقبو-
دن بحث ایدرکن ؛ هرکسک وبالخاصه هنوز
غیرمستعد دماغلرک بوکبی مسائل عالیله
اشتغال ایتسنی آرزو ایتدیکم ایچون برآز
مهم یازمق ومصاحبه می یالکز دکا . وتحصیل
اصحابنه حصر ایتک ایسته مشدم . اولانجه جهد
واصرارمه رغماً مع الأسف حالا تمامیله تجرد
ایدهمدیکم براعتیاد منطق آورک بنی نه قدر
یا تیلتمش اولدیغنی شیمدی آکلایورم ، !

غالبا ایکی نومرولو هاله نیک انتشارندن
برهفته سوکر ایدی . درجه تحصیل ومعلوماتی
پک یاقیدن طانیدیغم برذات ، دهاظوغروسی
دائماً قادین ترنم ایدن برچوجق - شاعر
یانمه صوقولارق دیدی که :

— سزی اولانجه صمیمتله تبریک ایدرم
قارداشم . بن اخلاقک جداً غیر موجود
اولدیغنه دها مکتب رشیدهده ایکن قائلدم .
شیمدی دهازباده آکلادم واوقدر اخلاقسزم که .
او ، هنوز سوزینی بتیرمه دن بن خطاهی
کشف ایتشدم . کندی کندیجه : فائده لی
بر تجربه دیدم .

بناء علیه بومصاحبه می هرکسک اکلایه
بیله جکی برلسان ایله یازمق ایستیورم .

* *

ظن ایدرم که منطق کله سنی ایشتمه مش
هان «بیچ کیمسه یوقدر . بریسی برآز صاحجه-
لامغه باشلادی می ، درحال «منطقسز سوز
سویلهدیکنی اخطار ایدرز .» برناقشه قلمیه
ولو سطحیجه اولسون تعقیب ایدیله جک
اولسه ، انسان متعدد دفعه ل «دائرة منطقدن
خارج جهلر یکز جوابدن مستغنی در» طرزنده کی
افاداته راست کلیر ، بر مجلسده کندی دوشو-

نجه سته معارض اولانلری اسکات ایتک ایسته یه نلر
مطلقاً منطقدن بحث ایدرلر : «رجا ایدرم
منطق دوشو نه لم» دیه باغیررلر . حتی بر
کتابدن ، برافاده دن بالخاصه برنطقدن سوز
آچیلسه هان «نسیح منطقی» مناقشه می
میدانه چیتار .

عجبا بومنتق ندر ؟ ینه ظن ایدیورم که
بونی ایشیدنلر نه قدر چوقسه ، نه اولدیغنی
اکلایانلر اوقدر آز واوقدر هیچدر .
نمونه سی اکیسک دکل : سزی منطقده دعوت
ایدن هر هانکی بر رفیقکزه صوریکز : — پکی
منطق ندر ؟ . . .

بلکه بیله جک و دیه جک که : — دکای بشرک
حقیقته وحقایق اشیایه واصل اولایلمسی
ایچون موجود برطاقم اصول !
— پک کوزل اما . . . هنوز بزی محاط

بها توفیق بک
Béha Tevfik bey
notre Rédactenr en - chef

اولان اشیانک بیکده دکل حتی میلونده برینه
دائر قطعی بر علم صاحبی اولیسان دکای بشرک
بر تبدیل ونحول دائمی عالمی یادینه سزا
اولان بوکائناتده غایت ناقص وغیر کافی بش
حاسه ایله حقیقته واصل اولایلمسی ممکنمی ؟ . . .
— . . . ! ! !

ایشته برمنطقسزلق (!) که دها ایلیک
کله دن باشلادی .

سز دیه جکسکز که : — فقط بزم ذهنمزده
هر نه قدر کافه اشیایه دائر دکسه بیله ، هیچ
اولمازسه بعض شیلره عائد قطعی بیلکی لر وار ،
ایشته بو مختلف افکار بیننده کی مناسبانک
تعیین سختی ایچون بعض عملیات دماغیه
اجراسی ده ممکن دکلی ؟ . . .

بوسو ایلکزه ویریله جک جواب طبیعتیه
ایکی قسمه آریله جق . . . بریسی ذهنمزده
بعض شیلره عائد قومی فکرلر ، بیلکیر
اولوب اولمادیغنی ، دیکری ده بو فکر یندنه کی
مناسبانک تعین سخته امکان بولوب بولمادیغنی ؟ . . .
اولا ، قطعی اولارق ذهنمزده نه بر فکر

ونهده بر بیلکی موجود دکدر . هر بیلدیکی
مطلقاً خواس خمسه دن برینک لطفنه مدیون
اولان دماغ بشر ، شهسز پک آجینه جق
برحاله بولنیور . چونکه برچوجق خطالری
اکثریا کندی کندینه اعتراف ایدن بو حواسه
اعتماد ، اولدیجه تهسکلی برمساکدر . غلط
سمع . غلط رؤیت ، غلط تماس ، غلط شم ،
غلط ذوق کبی غلطاتی نهیله آراسنده یوزوب
طوردیغمزی پک اعلا بیایرکن بوندن دها
پک آز اولرضی نابت فرض ایتک بو خصوصده
لایتغیر برقناعات وجدانییه مالک اولقله
بوکونکی منظومه شمسیه نظریه سنی بر حقیقت
محضه عد ایلمک بیننده بیوک بر فرق موجود
دکلدر ظن ایدرم .

بوکون هر کورولنه «واردر» دیه بیلیمک
ایچون اول امرده سر ایکنه اولدیغنی بیلیمه مک ،
عکسک ، خیالک ، کولککنک او لایتناهی
ملاعبنی انکار ایتک لازم کلیر .

مطلقاً اعراضیه طانیه بیلدیگمز اشیایی ،
شهسز دائماً تحویل ایدن تأثیرات محتمه خارجه دن
قورتارارق ، آریجه مطالعه ایده بیلیمه مز ممکن
دکل که هر شیک ماهیت وحقیقته واقف اول-
بیله جکمزى ادعا ایدم .

کونشک ضیاسیله دیکر برضیا آلتنده بشقه
بشقه رنکارده کوردیکمز برقاشک ضیاسز
بربرده تمامیلر ننگدن تجرایده جکی ، بارمفلر بیزک
صلابته نسبتله بزه پک سرت وپک صیجاق
کلن جسملرک بردمیرجی النده غایت یموشاق
وملایم کبی صفتلرله توصیف اولنه جغنی ،
صحیح الوجود بر آدامک پک طاتلی ولدیذ

بولدینی بعض میوه لرك آز چوق مختل الصحه دیگر برینه نظراً پك طانسز عد ایدیه جگنی وکائناتده ، هیچ تغیر ایتمه مش ، شایان اعتماد حواسه مالک انسانلرکده غیر موجودیتی دوشونه جک اولورسه ق ذهنمزده موجود بیلگیلرک ارتق قطعیتنه حکم ایدمه میز دکلی ؟ .

*

ایکنجی جهت : — فرضاً دماغزده شایان اعتماد بعض افکار موجود بیله اولسه ، اولر بیننده کی مناسباتک تعیین صحتی ممکن اولاماز .

چونکه انسان هر ایستدیکنی دوشونمکه مقتدرکلدر . دائماً « بیلدیکنی قدر دوشونه بیلن » انسانلرک حرکات ماده لرنده اولدینی کی حرکات معنویه لرنده پک بیوک بر جبریت اجرای حکم ایدر .

وقتیله شعر و تفکرده دوقور پولدوبوآیه استاداً یازدیغم بر مقاله ده شوسطرلر واردی : « هرارزو ایستدیکنی شیء دوشونه بیلیمک انسانلره هنوز نصیب اولدینی جهته نه قدر داهی اولورسه اولسون ، شیمدی یه هیچ کیمسه کندی ناصیه تعالیه سندن یکی بر فکر استحصانه موفق اولاماشدر . تفکر آتمز دائماً ، هیچ بر امر واراده آلتنه کیرمین بعض اشتراکات افکاری انتساج ایدر و نتایج او قدر قطعی و ضروری درکه بلاتردد بیلدیکنی تعقیب ایتمکده کیکمز ، اولرک معجزلربی طرد ، ملایمیرنی تثبته بیله وقت بولامیز ، انتظاملری لایتغیردر . » برآز آشایده : « دیمک که قطعاً کندی کندیمزه دوشونه میورز . دماغز او یله بر خوشخالتادارکه اوراده ، برطاقم خارجی ضربلرک تأثیر یله اشکال مختلفه تفکرات تحصیل ایدر . و بوضورتله بر کره حرکت کتیریلن بر قسم دماغ او یانقلغمزده فکرلر حاصل ایستدیکنی کی او یقوزمزده ینه او فکرلرک بر شکل دیگر کی اولان رؤیالری میز میدانه کتیریر . و بزبوتعاقب افکار و محاکاتی او یورکن منع ایدمه مدیکمز کی او یانقلغمزده منع ایدمه میز . » بو حرکت دماغیه نک استقامت و وسعتی ، طریق تمادیسنده راست گلسی محقق اولان بعض مانعلره ، ینه عین وسائط تجربیه

وحسیه ایله وقتیله استحصال ایدیه لرك حافظه مزه بریکدیرلمش دیگر بر قسم افکار داخلیه یه تابعدر . ایشته اذ عادی بر جناسدن اذ یوکسک بر فکر دایانه یه قدر هپسنددهه بوقطعی و مستقل تسلسل افکاری کورمک ضروریدر . دیمک که هرشیدن اول ، ایسته دیکمزی دوشونه بیلیمک مزیتندن بیله محرومز . زرده قالدی که تفکر آتمز و فکرلریمز بیننده کی مناسباتک تعیین صحتنه موفق اولا بیللم ؟ .!

*

بوکا برده عملی مثل تطبیق ایدیم ، دائماً سعادت دیه چیلدیران ، چیلدیرارق کشفیات و موفقیات فیه وسائر یه چالیشان جمعیت بشریه یی نظر دفته آلام . و مبداسمی اولان فکر سعادتله اونک نتایج معکوسه سی بیننده کی منطقی (!) دوشونه لم :

ماقس نوردونک دیدیکنی کی جمعیت بشریه تمامیه کونه نک فائوسته بکزه ر . بوشخص مخیل دائماً فن و سعادت آرقه سنده قوشوبور ، فقط قوشدینی قدر آرادینی شیدن اوزاقلا شمه قدردر . علوم و فنون ، مدنیت کوندن کونه دنیانک هر طرفه یایلیر ، هر کون یکی و خارقلی برکشف ، یشامق و راحت ایتمک ایچین بر قولایق ایجاد اولنیور . هر دقیقه ارضی دها زیاده شایان اسکان و آلامی تسکین و تخفیف ایدیمی وسائط احداث اولنیور . فقط تأسف اولنورکه بشریت هر کون بر آزدها غیر ممنون ، بر آزدها متشیج ، بر آزدها مضطرب ، حاصلی بر آزدها بدبختدر .

کره ارض کوندن کونه واسع بر خسته خانه حالنه کیرمکده و انسانلرک هر نفسی بر ناله اوجاع و اگذار حالی المقدمه در !

دکزلری کیمک ، ایچین واپورلر ، وادیلری آتلامق ایچین شمندوفرلر ، هواده اوچق ایچین طیاره لر ایجاد ایدن فن عین زمانده انسانلره قان دوکیمک ایچین بیجاق و طبانجه ، شهرلری خراب ایتمک ایچین بومبا و طوپ اعطاسندن ده کری طور میور ،

مملکتیدن مملکته ، قطعه دن قطعه یه ، اقلیمدن اقلیمه کچیکمز ، هر یرده ، هر گوشه ده سعادت ، ممنونیت آرایکمز ، هر فرده ، حتی

اذا علی ، اذ مدبذب کاشانه لرك ، اذ زرافشان سرایلرک سکانته صوریکمز آلا جگکنز جواب : — سعادت می هیهات ! اون پک اوزاقلرده آرامایسکنز . اولا جق ! حدودلره کیدیکمز ، اوراده روزکارلری دیکله بکنز ایشیده جکنز سسن ، رعسدر ، طراقدر . کوره جکنز منظره انسانلره قوجاق ، قوجاق سفالت و اولوم طاشیانلرک منظره دهشتی در ، حربدر . آلا جگکنز قوقوباروت ، دومان ، دینامیت قوقولری در .

داخله ، شهرلره ، پایتختلره کلیکنز . اوراده برحولوده کچینه مین ایکی خروس کبی وحشی و مخاصم انسانلر ، فرقه لر ، صنوف متخالفه بشر کوروجکسکنز .

اسکی حقیقتلری ، زمانمزه کوره دوغرو اولسه لر بیله هر حالده دها آز فحیح ودها آز مخاطره لی اولان تحلیلات قدیمه بشریه یی فسخ وابطال ایدن حقایق موهمه جدیده انسانلره میقر و سقوبلریله برابر حوینات سفیه و مضره . سنی ، کتبخانه لر طولوسی اوراق و آثار یله برابر علل نامعدوده عصیه سنی ده تقدیم ایتمشدر . ایشته افعال بشرده کی منطقی (!) . . .

*

*

برآز تاریخی اولان بومطالعادن صوکرنا منطقک هیچ بر زمان وهیج بر یرده عنیت و قطعیتی محافظه ایدمه مش اولدینی ده سویله ملیدر . هر عصرک ، هر مملکتک ، حتی هر شخصک کندینه کوره آیری بر منطقی بولدینی تصدیق ایتمه جک کیمسه یوقدر ظن ایدرم . بر زمانلرده بکلکنی ، افندی — اسیر نظریه سنی ، آعاجدن و طاشدن معمول معبودلره قربان ذبحی کی فجایی مدافعه و محافظه ایدن شی شبهه سز منطقی اولدینی کی بوگونکی حریت ، عدالت و مساواتی تأکید و ترصین ایدن شی ده منطقدر . صوکرنا هر مملکتک ، هر قطعه نک ، حتی هر بلده نک کندینه مخصوص بر منطقی اولدینی ده اونو تمیم . بو حقایق پک اسکیدن بری کشف ایتمش اولان عربلر « مصائب قوم ، عند قوم فوائد » دیمشدر ، اورویالیر « فکری آچق ایچون اذ برنجی

نیم نگاه
Les yeux d'Argus

واسطه سیاحتدر « طرزنده کی ضرب مثلریله
بالکیز بریرک هر حالده خطا آلود بولمان منطقنه
صاپلا بوب قائلمه نك ضررینی ایضاح اتمک
ایسته مشلدر ، وینه بو خصوصیت منطق
قضیه سنه بناء درکه مسائل اجتماعیه ده بیله
« عرف بلده » اساسی نظر دفته آلنیر .

هر شخصک ده آیری منطقی وار؛ دیمشدم .
اوت ، « هر یول رومایه حیقار » قول مشهور بیله
برونیه ری متادیا رومایه یعنی اسکلیک وخر-
ستیانلغه طوغرو سوق ایدن منطق مثالرونانی
بلا فاصله اورادن آیریور ، اوزاقشدر-
بیوردی . کذک شهاب الدین سلیمانی اولانجه
قوتیه اخلاقسز ایدن شی کندی خصوصی
منطقی اولدینی کی بالعکس رائف نجات و م .
رؤف بکلری ده اخلاق مدافلمکی درکه سنده
براقان سبب ده کنیدلریته مخصوص برنوع
منطقدر .

وبیلملدرکه بو ، دائماً بویله اولشدر ،
بویله اولیور ، الی نه پایده بویله اولاجق ،
هیچ برزمان قطعی وعمومی بر منطق وضع
وتأسیسی ممکن اوله میه جقدر . بونی وبوندن
تولدی محتمل اولان محذور لرله مناقشات
متادیه نی دوشون عقول عظیمه « اجتهاد »
نامیله رقولپ اویدر مشلر ، « هر کسک اجتهادی
آیردر ، هیچ کیمسه دیکرینک اجتهادینی
نقض ایدمز » دیمشدر .

**

بومشله ده بتدکدن صوکر ا فکر لریمزک
و حقایقک نصل تبدل ایتدیکنی ا کلاتلم .

اوروپانک بیوک مؤلفلرندن بری ینه
عین بوبشریتی اوزون مدت بلکه بشیوزسنه ،
بیگ سنه ، متادیاً بشامش بر فرده بگزه تیور .
بر فردکه اطرافنده بر چوق آرقداشلی و ار ،
اونلره آلیشور . اونلری سویور ، بر مدت
اونلره یشاور ، اوقدرکه بتور لذائذ حیات ،
بتون وارلق ، بتون حقیقت نظرنده اونلردن ،
او آرقداشلردن عبارتدر . بوطن بویویور
کسب قوت ایدیور ، فقط اصلاکنسیدیسی
قدر طویل العمر اولمان بو آرقداشلی بر برر
خسته لنیورلر ، اولویورلر . بشریت دینلن

ومادامکه بن ناقص بندن غیر ی برده تمام ومکمل
موجوددر « دیمک ؛ بوش بریمک ماصه سنه
اوطوروبده « معدومه میمک ناقصدر . هر ناقص
اولان شینک تمامی واردر . بوتمام ایسه یابنده در
یاغیری ده در . ماصه ایسه بندن غیر ی در .
او حالده ماصه میمک واردر » دیمکه بگزه مزمی ؟
نتیجه :

مطلقاً بیلملدرکی قدر دوشونه بیلمن ،
دائرة معلومات و عرفانلری داخلنده محاکات
وتفکراته مقتدر اولان انسانلر ، بوزواللی
مخلوقات اویله غریب برخاصه انانیه مالکدرلر
که مطلقاً دوشونه رک حقیقتی کشف ایده بیله .
جکارینی ظن ایدرلر . حالبوکه بو خیالدر ؛
بیهوده در ، بوشدر . بوزلرله دوکوشمه دن
قطبلی کورمک ، مکمل برتلسقبوبه مالک
اولمادن سیارات حقنده تتبعات یایمق ؛ تخیلی
بولمادن بقدای زراعتنه قالمشتم قدر معنا سزدر .
بویویله اولدینی کی (شپمدیلک قانع
اولدیغ شو حقیقتلری یکدیگریله مقایسه ایدرک
ویلمم نه یاهر ق بر اوچنجی حقیقت اله
ایده بیلمیم) دیمک ده طوغرو اولماز . قطعاً
طوغرو اولمادیغنه و آنجق نسبی بر قیمتی

شخص ایدی ؛ بو افول ایدن رفقا سنک عدمنی
ممکن اولدینی قدر حس ایتکله برابر یینه دیکر
رفیقار آله ایتکدن کری قالمیور . فقط
بونلر ده اوله جکلر ، بونلرک ده برلینی باشقه لری
طوته جق و بشقه لرینی ده دیکر لر ی استخلاف
ایده جکلر . ایشته بویفیلر فکر لر ی مزر .
جمعیت بشریه نك ، انسانلرک فکر یدر . بشریت
یشاد قجه ذکا ، دماغ ، جمله عصبیه اوموهوم
های سعادت کی کشف ایدریلمک ایچین چیلدیر .
دقیجه اونلر دوشه جک ، اوله جک والی لاید
تبدل و تناسخ ایده جکلر در .

بیلملدرکه هر حقیقت ده بر فکردر .
عصرک ، محیطک ، حادثات اجتماعیه نك وزمانه
نسبتله کشفیات علمیه و فیه نك فکر یدر .
بنشاء علیه حقیقت ده تبدل ایدر ، دشر ،
اولور ، چورور ، دیکشیر ، حقایق اشیا
ثابتدر دینلر هنوز اونک ماهتی بیله آکلر-
یه مامشدر . بودنیاده تجربه یه مستند اولمان
هرشی یالان و منطق بریلانچی شاهدر .

« دوشونیورم ؛ دیمک که وارم . دوشونجه مده
نقصان حس ایدیورم ؛ دیمک که ناقص . بر
شی ناقص اولمق ایچین اونک برده تمامی اولمی

حائز بولنديغته امين اولمه من لازم كلن بكي بر فكري بيله مطاقا مادي بر تجرب به دن صوكر اقبول ايتلي و منطق يوقدر ، تفكرات بشر عادت

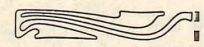
و تجربه يه استناد ايدر ؟

فرضيه سني هر زمان نظر دفته آلميدر .

حائز

هامش : بومقاله مخصوصي - و بلكه - غير كافي تجربه و تحرياته مستنداً بازش اولديغندن بردنبره اينايو برمكدده بر نوع منطق (!) اولور .

ب . ت

تدقيقات و تصديقاتيه

عثمانلي ادبيات حاضري

ادبياتده مهم و بيوك بر اصل واردركه هر زمان هر برده جاري و صحيدر . بوده بر قاعده اقتصاديه نك ادبياته تطبيق ايدلمش شكليدر : آثار ادبيه نه قدر چوق اولورسه قيمتي اودرجه آز ، و ادبياتده اونستنده حال تدنيه اولور . بالعكس آثار ادبيه نك ندرتي زمانلرنده ادبيات دائما حال ترقيدهدر . مثلاً شناسي و كمال دوري شبهه سز تاريخ ادبيات عثمانيه نك اك پارلاق صحيفه لرني ترين ايدر . حال بوكه اوزمان آثار غايت محدود و بر ايكي نوادر صنعتدن بشقه اوقونه جق يلزي مفقود ايدى . بوني تعاقب ايدن ناجي دورنده ايسه ادبيات عثمانيه سقوط و تدني به باشلادى . حال بوكه آثار منتشره چوغالمقده ، ادبا و شعرا نك مقداري بر نسبت متزايد ايله آرمقده ايدى . او زمانكي تر جان حقيقت نسخهلري مطالعه و تدقيق ايدلسه كورولوركه هر كون غزته صحيفه لرني طولدوران آرشون بوي غزللر ، قصيده لر آراسنده تا مين حيات ايد بيله جك قيمت حقيقيه يي حائز هان هيچ بر اثر يوقدر . ده ها صوكر جنانلر ك فكري تترك آچديني مكتب ادب منتسبيني ادبيات عثمانيه يي يكي دن احيا به باشلاديلر . فقط اوزمان تر جان

حقيقتك اولايعد شاعر لرني ، قصيده جيلرني كيمسه اوقومامغه باشلاديني ايچون اسكيلر هپ كنام اولمشدى ؛ صحفه ادبيات ينه تنها ودغدغه دن آزاده ، فقط نظر ربا و قيمتي چيچكلرله مزين قالدى .

استبدادك تا صوك دوره لر ينه قدر بوجيادت ادبيه محفوظ بولنيوردى . فقط اعلان حر يته تقرب ايدن زمانلرنده ينه نزاها ت اخلال ايدلدى . اوزمان سانسور بليه سندن كيمسه يازي يازمغه جسارت ايدمه ديكي ايچون اكري بوكري بر ايكي محامد حميديه يازا بيانلر زمانك يكانه شاعر و اديبي كسيلور لردي ؛ بو استاد ابلرده

جودت معشوق بك
Djevdet Machouk bey
notre gérant-responsable

كيتدكجه چوغالمقده ايدى . اعلان حر يتي متعاقب بونلر ينه محافظه موقع ارزوسنه دوشديلر ؛ فقط موفق اولاماديلر . آرتق ادبيات جديده مكاتبى منتسبيني ده اسكيمشدى ، اونارك آثار ندرده بر آز خاييده لك قوقغه باشلادى ؛ حتى بر زمان انجيلر صاچان قاملر ك صرير افغانى آرتق بر خسته نك انين احتضار يني آكديريوردى .

تام بوسره ده يكي بر مكتب ادب تأسس ايتدى كه بونلر ك رياست مسلكنده فائق على نك بولمسي زه آتى ايچون اميد ويرمشدى .

بوندن صوكر ادبيات عثمانيه ايچون يكي بر ساحه ترقى آچلديغنى كورويوردق . فقط ينه كورويوردق كه بو شهر اهه سلوك ايدنلر ايلر بيله مكدن امتناع ايدرك دائما كرى كرى كيديور لردي . والحاصل اونلر بر يكلك ايچاد ايدمه ديكر ؛ اسكيلره بر ذيل ، همده بي حر كت بر قوبروق كى طاقيله رق سوروكلنمكه باشلاديلر . ايشته بو ذلت و مسكنت الم بر نتيجه اولدى : ادبيات ترقيدن محروم قالدى . صنايعده بر پلاستيك نظريه سى واردركه بوده بالحاصه رساملق و هيكلتر اشقده اسكيدن برى التزام ايديلن حسن جسماني فكريدر . يعنى بر هيكلك ، بر لوحه نك كوزللكي خطوط واشكالنه تناسبلندن عبار تدر . رسام و هيكلتراش بو تناسبي نه درجه يه قدر محافظه ايدرسه اثر يده اوقدر كوزل اولور . اثرده باشقه هيچ بر مزيت معنويه آرانماز .

فرانسه ادباسندن ته توفيل غوتيه بو نظريه يي ادبياته تطبيق ايتمشيدى . آثار ادبيه ده كوزللك ملاحظت شكله دن باشقه بر شى دكلدر دييوردي . اونك فكرينه كوره فصاحته متعلق كوزلك كافي ايدى . وبونده موفق اوله بيلمك ايچون افكار و حسياتدن بيله واز كچه بيليردي . ايشته بزم كنجلر ك بر چوغني ده بو فكره تبعيت ايتمكه برابر ته توفيل غوتيه كبي موفق اولامدقلى ايچون اثرلري اكثر يا حس و فكر دن آزاده و بناء عليه بوش و مزيتسز اوليور .

بوندن ده ا مفراط بر فكرده سه مبوليزم نظريه سيدر . سه مبوليستلر موسيقيده كي قواعد لحنيه يي ادبياته تطبيق ايتمك ايسته ديكر . بر اثر ك آهنگدار اولمسي كوزللكي ايچون كافي عد اولونيور ايدى . اثرده معنى ، اسلوبده نزاها ت ، ملاحظت لفظيه ، والحاصل باشقه بر شيتك لزومي يوقدى .

فجر آتى جمعيتي اركانندن بر چوقلري ده وه رله نك شا كرد معرفتي اولمق هوسيله سنبوليزم بحراني ايچنده قيور انيور لر . فقط مع التأسف ايچلرندن هيچده بر ايبسه ن چيقاجغه بكنزه مبور . بونلر ك آثار ندرن شو

عين درجه سلاستده نژده يازار ، تدقيقات اجتماعيه سى اولدقجه واسعدر آتارينك قسم اعظى هجويانه عاؤدر . چيركين ، كولنج قبا شيلرك ادبيات ايجون الكوزل برموضوع اولديغنه معتقد بولنديغندن اثرلرنده دائماً يكلك كورولور . طبعنده كى سرسريك پريشا . نلق حسيله شيمدى يه قدر وجوده كتيرديكى مهم بركتبخانه ي تنظيم ومحافظه ييله موفق اولامامشدر . كنديسنك خاصه حاكمه روحى بدبئلكدر . اونك كوزلرينه قدرتدن سيابه بركوزلك طاقيامشدر ، هرشيشي مظلم كورور . فضائل اخلاقه قارشى مسامحه كارلق خصوصنده بها توفيق وشهاب الدين سليمانى قات قات كرده براقير . رفيق حقنده (جليس) ك سويلمش اولديغى «بعضاً شهاب الدين سليماندن دها كوشك!» مصراعى اونك قيمت اخلاقيه سنى بك واضح كوستر .

مقاله يه ختام ويرمهدن ثروت فنونك كچن هفتهلرده كى نسهخلرندن برنده نشر ايديلن حمده صبحى بلك بش آلتى ستونلق دستانى حقنده ده بيان مطالعه اتمك ايستر ايدم . فقط دهها زياده تطويل مقاله غزته مزك حججى مساعد اولمدينى ايجون بالمجبوربه صرف نظر ايدبورم .

محمد حسن

مصور مشهور پيرلوتي
Pierre Loti

معاونين تحريريه مزندن
عمر سيف الدين بك
Omer Seifeddin bey

منظومه سى برر حقيقت قاريقاتورى كيدر ؛ هنوز مكمل برلوحه حالته كله مشدر . بها توفيق ، هاله نك اك اساسلى محريردر . مكتب ملكيه ماذونلرنندنر .

چوققلغندن برى بتون عمرغى تدقيقات جديده ايله كچيرمش دور سابقده از مير مطبوعا . تنده نشر ايتديكى يازيرله افكار عموميه اوزرنده بيوك بروظيفه تنويريه ايفالتمشدر . كنديسى جدى اولمقله برار ، مستيزيدر ، مشكابسنددر ، فضائل اخلاقه قارشى صوك درجه مسامحه كاردر . معافيه فكرآ موقى بيوكدر . باشليجه مشغله سى ظنون وابطيله قارشى آچدينى حرب جسورانه ايله اعلاى آدميته چالشمقدر . بها ؛ نثرآنى ايجون واسع رساحة ترقى آچمشدر . نژده اك زياده دقت ايتديكى شى نزهت بيان ايله وضوح و ايجازدر . تدقيق وتبع ايجون اختيار ايتديكى مزاحم عمر سيف الدين دن اشاعى دكلدر . اساس مسامحه شورد : اسباب حقيقيه حدود ذكاي بشرك خارخندهدر . بوجهته قبل التجربه هيچ برشيشي انكار و يا تصديق ائمه مليدر . انسان ايجون حدود معرفت قوانين طبيعيه يه وقوفدن عبارتدر . برحكايه ورومان يازايلمك ايجون اولا موضوعك عاؤ اولدينى محيط داخلنده يشار ، وثائق جمع ايدر . كوردوكى احوالى ايشديكى خصوصى جهلورى قيد ايدر ، وصوكر بو وثائق محتى ده بالتجربه تأمين ايدر . ايشته بوتبعات و تدقيقات اونك بك چوق ، زمانلرغى اشغال ايتديكى ايجون هنوز پيهس ورومان طرزنده كى آتارينى نشره موفق اولامامشدر .

۱ . رفيق ؛ ابي برناظم اولمقله برار

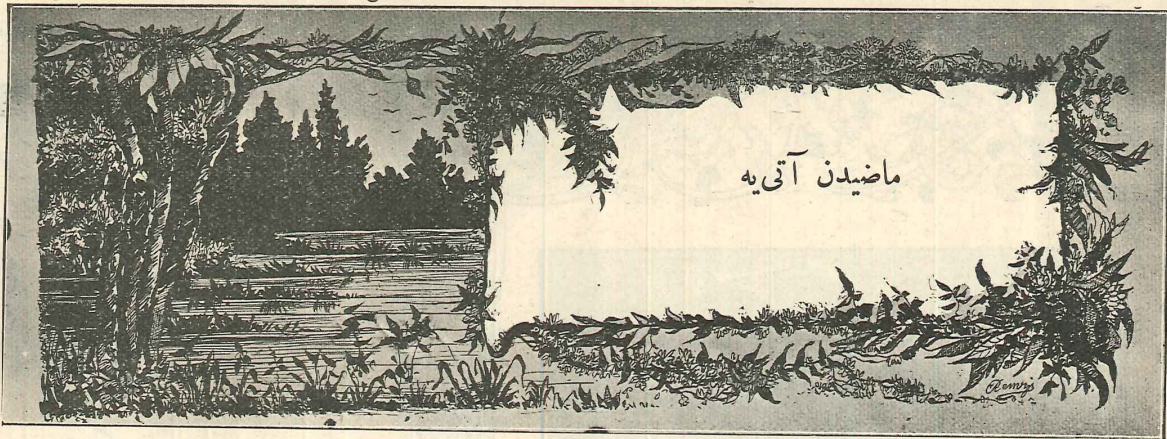
فكر آكلاشيلبور : آهنگ الفاظ ايله حسيات تصوير ايديله جك . بو آهنگ بعض قولاقورده حصوله كتيرديكى تاثير ايله بر بهار تصوير ايديله جك ، باشقه بريسى نده بر غروب ، دهها باشقه بريسى نده بر فورطنه تصويرى او قومش كى متأثر ايديله جك . والحاصل هر كسده آرى آرى حسيات اويانديره جق . يازيلان شيلرده معنى قطعياً آرانيلميه جق .

فجر آتى مكتبنك اكثرى بو فكرده وعلى الخصوص بك جاهل ايدى . بالطبع ايجلرنده موجود اولان اصحاب مزايده بونلرله اوزون مدت مسلكد اشلق ايدمه مزدى . نتكيم بويله اولدى . جميتك اك دكرلى اركانى بربرغى متعاقب اعضالقدن چكيليورديلر . ايشنه شو نارنججه كوستريبوركه فجر آتى مكتب ادبى عثمانى ادبياتنك ترقى و تعاليسنه خدمت ايدمه مشدر .

*
**

هاله يه يازى يازان كنج ادبانه كلنجه ؛ بونلرك جمله سى ده عين فكر ادبى يه مالك واستقبال ايجون متين و اساسلى برمسلك حصوله كتيره جك حقيقت وجديت مكتبته منسوبدر . هاله نك اك اساسلى سيارلرغى براز تدقيق ايدم : سعدى بك مكتب ملكيه عائله سنه منسوب برشاعدر ؛ و يالكز برشاعدر . نظمده مونس وسوملى برسمايى واردر . اك غلبانلى حسيات و تفكراتى ثروت فنونك ۳۱۶ ، ۱۷ ، تاريخلى قولكسيونلرنده او قونور . شاعر دهها ايلك شمعلرندن اعتباراً هب اثر اعتلا كوسترشمس ، سقوط ائمه مشدر . ديبه بيليرمكه كنديسى برشاعر صميمياتدر . واك زياده موفق اولدينى جهتلرده تصوير طبيعت و ترجمه حسياتدر .

عمر سيف الدين ده مكتب حرييه نك يتشديرديكى ضابطان عثمانيدن ، مدق و جدى برشاعر حقيقتدر . تدقيق وتبع ائمه دن اصلا يازى يازماز ؛ هر شیده تجدد آرار . اثرلرنده كى موضوعلر اصلا كورولمشم و ايشيدلمشم زمينلردر . نژده دهها موفق اولور . اشعار

ماضيدن آتی به

قبل الانقلاب سويلنمش شيلر

بومنظوم مکتوب دوراستبداده اناطولى عسا کر.
ينه توزیع اونحق اوزره ترتيب ايدلشدرکه اسلوبنده کی
متانتنه وسهل ممتنع قبيلندن اولان قطعیت وسلاستنه
مبنى مع الافتخار درج ایتدک :

وطنداشلمر دیکله یکنز سوزمی

اغلامندن قان بورودی کوزمی

دوشو نورم بزنه ایدک نه اولدق

دکزلری کچدک چایده بوغولدق

هرطرفی دتره تردی اونومز

زده قالدی اوشرفلی کونمز

جان ویره رک مملکتلر آلیردق

ایمزده قاله جقدر صانیردق

عبدالحمید برر برر ویریور

قوجه ملت کورولتی به کیدیور

پاره مز اوغلمز بتون مالمز

کیدر کیدر فلاخ بولماز حاملز

چرچبلداق عورتمز قیزمز

ایاقلر التنده بتون عرضمز

شهیدلرک یتیملری دیله نیر

عبدالحمید بونلر ایله اکلنیر

بونلره ویرمکه پاره طوپالاندی

هرطرفندن چیقین چیقین یوللاندی

سرکیلر آچیلدی یگون چوغالدی

سویله ییک باقلم زرده قالدی

جمله سنی یدی یوتدی پادشاه

یتیملرک حصه سته دوشدی آه

اویمزی صویدی ییلدز چته سی

آتمزده قلدی صمان شیلته سی

اوغلمز اورولمش آل قان ایچنده

قیزمز بوزولمش بالقان ایچنده

آغایله رق صیزلایه رق کیدرز

حکومه ته فریاد ، فغان ایدرز

دیکله مزلمر باغیرلر قوغارلر

سوزمزی اغزمزده بوغارلر

دوکه دوکه چیقارلر قوناقدن

قوجه ملت سپرچیدر اوزاقدن

برضبیطیه کویه کلیر باغیر

جمله مزى قارشيسنه چاغیر

دوکر سوکر ، ایسنر ، آلیر ، کوتورر

بتون کویلو مسکین مسکین اوطورر

بوضبطیه پیچ اوغلانک حسندر

آق ولینک اوغلاغنی کسندر

ضبیطیه یازلمش چیقمش حبسندن

بیلمم نه قورقارز بویله برپسندن

بو حال ایله بزّه انسانی دینور

بوخسه الحق ، قورقاق ، حیوانمی دینور

الدادرلر بزى جاهل خواجهر

بوناق قورقاق احق مسکین قوجهلر

خیفه دیورلر عبدالحمیده

یلان دکل خلیفه در یزیده

عبدالحمید بوملته دشماندر

دشمن لکی کونش کی عیاندر

دشمنلره قارشى قومق یاقیشیر

وطنداشلمر چکدیکمز یتیشیر

ارسلان کی کوکره یلم چیقلم

اسیرلکی تملندن بیقلم

هیئت اعیان اعضاسندن

محمد غالب

اسکی برطرزه برلباس نوین

موقوف ایکن شعرلرم ای مهلقا سکا ،

هرکون تفکر ایلر ایکن مطلقاسنی ،

برعقده اولدی ، آکلیورم ، غالباً سکا ،

چوقدن ترنم ایتمدم ای دلریا ، سنی . . .

چیقماز خیال وسانحه بی بها سکا ،

فوق الحیال وسانحه کورمش دها ، سنی .

چیقمازکن اقتدار دها - اشنا سکا ،

بن هانکی اقتدار ایله ایتسه م ثنا ، سنی .

حیران سهاده مهر وفا وحیا سکا ،

تعقیب ایدر زمینده ده نور وضیا ، سنی ؛

شیر اثیر خلقتی ایتش غذا سکا ،

آغوش کهکشانه بوپوشم خدا ، سنی ؛

کهواره در ستاره صبح ومسا سکا ،

تهیز ایدر ملائک نور اکتسا ، سنی ؛

اولمش ، شفقده دایه شفقت ، سما سکا ،

انظار کبریا کوزه تیر دائماسنی .

اولسون فدا ، بوحسارم اولسون هبا سکا ،

اوپسون شعرلرم سنی ، سرتابپاسنی .

کانون ثانی ۱۳۲۳

فائق عالی

ترجحه او پهرا

— حامد سنيحك روح بدايعرورينه —

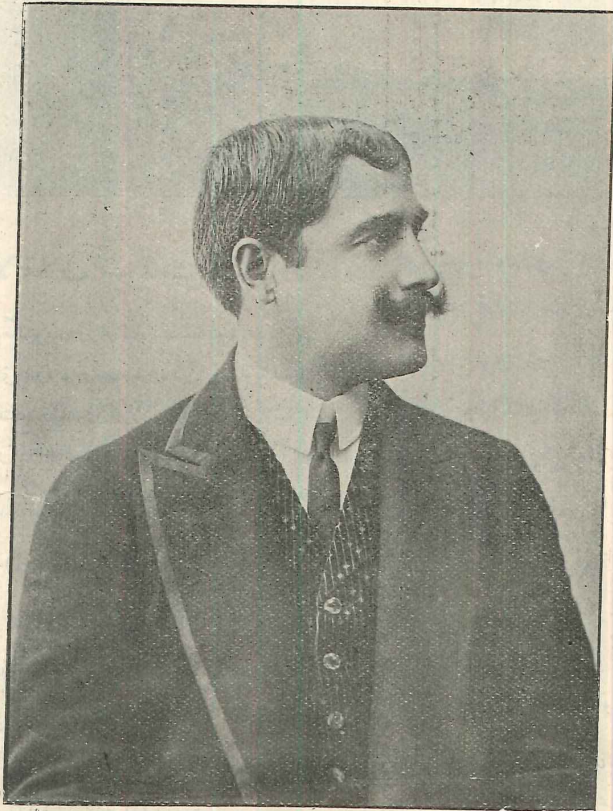
اوپله ظن ايدردمكه حريتك بزه نقديم ايدمچكي دومت دومت بدايح آرهسندهشبهسز بر قاج دانه ده او پهرا واوپه رت بولنه جقدی . چونكه هنوز اعلان مشروطيتدن بش آتی سنه اول سانسورك اولانجه فعاليت تخریبكاريسنه رغماً يته بعض غزته لرده (موسیقي جديد) وسأره كې تبشير آمیز كله لر نظر دقتی جاب ایدیوردی .

او زمان از میرده انتشار ایدن غزته لر ك بزنده ايلك دفعه اولارق او قوديم حامد سنيح امضالی شو سطرلری عیناً نقل ایدیورم :

« بر والس ديكلېكيز يا خود بر او پهرا ده بولنكز ، سوكر او موسیقي ي ، او الافرانغه موسیقي ي بزم اسكي البسه لی ، يكنسق نعماتزله مقایسه ايدكز ، نه بولا جقسكز ؟ . . . » او موسیقي بر او كسوروكی ، بر آهی بر ملاقاتی ، بر منازعه ي حتی مشافهه ي ايضاح ایدیور ، بوتون حسيات بشريه به ترجمان اوليور . يا بزمكي ؟ . . .

« هم نيچون بزده بويوك بويوك منظومه لر بسته ليورز ، او پهرا تلهر يا ميورز ؟ بوتون كنجلكمزنك احتياج موسیقي سنی قيم بر اقيورز ؟ چونكه : موسیقي م مساعد دكل ! . . . »

« بناء عليه موسیقي مزن يكنسقي ي قالدیرام . بر ولوله ، بر وغازی نعمات ايچنده بردنبره بر سكون صلح آور حصوله كتيره بيله . جك بر طرز آرایه م . بر ثانیه بر قاج ضربه مضراب ايله بر ايكي قطره سرشك دوكد بر ركن

محررين وصنعتكاران عثمانیه دن ومعاونين تحريريه مزن دن مجاهد حربت حسين كامي بك
Hussein kiami bey
grand Patriote

بالجمله استانبول غزته لری بو مهم مسئله به اشتراك ايتديلر ، حتی احمد راسم بيله ادبيات جديده مکتبه قارشى بك معلوم اولان وضعيت ماضى بسندانه سيله حامد سنيح عليه نده سراپا تحقير وتزييف ايله ملو اوچ بحق ستونلق مقاله سنی (صباح) ك سينه زمان آشناسنه سر مكدن منع نفس ايدمدی .

سانسور قورقوسيله جوابدن عاجز فالان زوالی خسته موسیقي ؛ انتقامی متبادياً صنعتدن آليور ، وچاليشيوردي . فرياد عشقك شيمدبك گفته سنی اولسون نقل ايديم :

ديكر بر ثانیه بر مصادمه مقامات ايله بر باران مسرت يا غديرم . بر عاشقك بوسه لرزاننده كي رقت معنایي ، بر قادينك صدای بلوريسنده كي طنقى ، بر رقصك خطوات مقیده سنده كي خفتی ، حاصلی هر درلو دقایق شعر وصنعتی افاده ايدم بيلمك ايچون اولا مقاماتی تصنیف ايدم ، سوكر او بونلری صور مناسبه ايله عين پارچه ده جمعده ، حتی يكديكريله امتزاج ايتديرمكه چاليشم . . . الخ . . . »

سنيح بوسطرلری يازدينی زمان (فرياد عشق) نیده بسته له مش بولنيوردي . او زمان هان